Poštnina plačana v gotovini. Štev. 28 Ljubljana, petek, 13. julija 1928. Leto III. Posamezna številka Din 1·50

Izhaja vsak petek. Naročnina 6 Din mesečno, 15 Din četrtletno. Za inozemstvo 10 Din mesečno. Uredništvo in uprava Ljubljana, Delavski dom, Karla Marksa trg 2, dvorišče. Čekovni račun 14.577. Lastnik in izdajatelj Alojz Kusold, Ljubljana. Odgovorni urednik Albert Hlebec, novinar, Ljubljana, Karla Marxa trg št. 2. Tiska tiskarna »Slovenija«. Za tiskarno odgovoren: Alojzij Höfler v Ljubljani.

ENOTNOST

DELAVSKO-KMEČKI LIST

Delavci, kmetje in vsi zatirani narodi, združite se!

USTANAVLJAJTE POVSOD ODBORE DEL.-KMEČKEGA REPUBLIKANSKEGA BLOKA.

Vsak obrat, vsaka vas imej dopisnika za „ENOTNOST“.

Izhod iz krize.

Sedanje velike krize kapitalističnega gospodarstva ni mogoče rešiti po intencijah kapitalizma in s sredstvi kapitalističnega režima. Sicer je res, da se je posrečilo kapitalizmu urediti nekatera važna iz krize izvirajoča vprašanja, kakor n. pr. stabilizacijo posameznih valut in zvišanje industrijske produkcije. Ali to je pač premalo in kriza razjeda naprej, polagoma a gotovo, ves ustroj kapitalističnega gospodarstva, kateremu preti, da ga uniči.

Tudi dogodki, ki so se odigrali 20. junija v Narodni skupščini, so posledica sedanje splošne kapitalistične krize in partikularnih gospodarskih razmer Jugoslavije. Saj se je izvršil zločin nad poslanci radičeve stranke v dneh, ko je stalo v ospredju vprašanje nettunskih konvencij v zvezi z vprašanjem inozemskega posojila. To je v dneh, ko so stala v ospredju vprašanja, ki so tesno zvezana s splošno krizo kapitalističnega gospodarstva.

Kriza, ki je nastala v skupščini in v vladi po atentatu 20. junija, tudi ni in ne more biti navadna vladna ali parlamentarna kriza. Gotovo pa je to kriza gospodarskega režima, vsled česar bo ostala nerešena, ako se jo bo skušalo reševati z navadnimi sredstvi in metodami parlamentarne demokracije.

V tej krizi gospodarskega režima nastopajo različni interesi, ki se ne dado za vsako ceno združiti v enoten nastop. V prečanski fronti se interesi kapitalistične buržuazije ne skladajo ne veliko ne malo z interesi delavskega in kmetskega ljudstva. Ta neskladnost interesov zamore postati za KDK fatalna, ker imajo v tem hegemonisti možnost, da v gotovem trenutku in po potrebi manevrirajo ene interese proti drugim in obratno. Že sedaj izgleda n. pr., da stoji prečanska buržuazija bolj na levi od samega Radića in vendar je čisto naravno, da je pripravljena paktirati s srbsko glede na interesno sfero, v kateri bo smela izkoriščati svoje prečanske brate. Ker je KDK pod vplivom buržuazije pripravljena paktirati, je jasno, da ni mogla dati svojemu gibanju, svojemu boju preciznih gesel, marveč da se drži besed, izrazov, ki si jih lahko vsak tolmači po svoje, po svoji mili volji. Nejasno je, kaj neki hoče KDK s tako zvano nevtralno vlado in kako si Pribičević in Radić tako vlado predstavljata. V temo je zavito vprašanje revizije ustave (vprašanje, ki je bilo načeto po vseh zastopnikih KDK) in še manj se ve, kako naj bi si prečani revizijo ustave zagotovili v slučaju, da ne bi mogli zlepa do nje. In naposled je tudi tu vprašanje, ali se voditelji KDK sploh zavedajo, odkod prihaja vsa sedanja kriza in kakšen je njen značaj. Izgleda, da se vsega tega ne zavedajo.

Najbolj prizadeti so v tej krizi vsi nižji, t. j. vsi delovni sloji. In baš ti so za boj najmanj pripravljeni. Hrvatski kmet, mali obrtnik in uradnik so indirektno potom KDK pod vodstvom hrvatske buržuazije. Slovenski kmet, mali obrtnik, uradnik in del delavcev, so pod vodstvom in skoro pod kuratelo režimske SLS. Svojih lastnih oganizacij, potom katerih naj bi se uveljavljali, nimajo niti kmetje niti delavci. In tako se je zgodilo, da delavci in kmetje v važnem trenutku mirno gledajo, kako drugi sklepajo pogodbe o njihovi usodi. Prežalostno je to dejstvo. Prežalostno, ker ni prvič, da stoje delavci in kmetje praznih rok in nepripravljeni pred vrati važnih dogodkov. Prežalostno, ker sledijo včasih brezpomembnim voditeljem, ko bi morali zgrabiti za dejstva kapitalistične gospodarske krize in jih uporabiti in obrniti sebi v korist.

Tega seveda ni mogoče narediti brez organizacij, ki naj bi bile številčno in idejno močne.

Delavstvu se govori danes o nevtralni vladi, o reviziji ustave, o svobodnih volitvah itd. Nobenih svobodnih volitev ne bo, dokler si jih delavec in kmet sama ne bosta dala. Nobena meščanska vlada ni in ne more biti do delavcev in kmetov nevtralna, marveč jim je vedno nasprotna, sovražna. Nobena revizija ustave ne bo zadovoljila delavskih potreb, ako si ustave ne bosta pisala delavec in kmet sama.

Kriza kapitalističnega režima in vse njene posledice morejo biti rešene pravilno le po proletariatu za proletariat. Ali poleg stvarnih pogojev morejo biti dani tudi subjektivni pogoji. Najboljši trenutek ostane neploden, brezkoristen, ako ni tu organizirane volje, ki zna tak trenutek izkoristiti. Zaveden proletariat, ki bi si bil znal preko vsega in preko vseh zgraditi močno organizacijo, bi mogel na potek sedanjih dogodkov odločilno vplivati. Njegova beseda bi tehtala, njegova pritrditev bi polegla. Tako se bo pa zgodilo, da se bo skušalo krizo gospodarskega režima reševati po starih metodah parlamentarne demokracije in da bodo po rešitvi ostala nerešena vsa velika vprašanja proletarskih in narodnih pravic, katere more rešiti in bo rešila le akcija delavsko-kmečkega republikanskega bloka.

D. L.

Repek buržuazije ali kako razumeva SSJ sedanji politični položaj in nacionalno vprašanje.

Socialistična stranka Jugoslavije je izdala o priliki dogodkov v parlamentu nekoliko letakov in oklicev na delavstvo ter napisala vrsto patriotičnih člankov, mimo katerih ne smemo molče na dnevni red. Mi vemo iz svetovne vojne, da je socialna demokracija vseh vojujočih se držav dosledno jahala na repu svoje buržuazije in z njo vred »branila milo domovino« ter morila svoj lastni in tuji proletariat, zato se nam nič čudnega ne zdi, če je bila pri nas do sedaj privesek velesrbskega hegemonizma in če tvori danes repek Pribičevićevih demokratov. Naša dolžnost pa je, da jo kažemo delavskim množicam v pravi luči, ker dokler hodi SSJ po stopinjah jugoslovanske buržuazije, je proletariatu ravno tako nevarna, kakor buržuazija sama.

SSJ je tako prepojena z miselnostjo jugoslovanske buržuazije, da je slepa in gluha za vse velike gospodarske, socialne in nacionalne dogodke v Jugoslaviji ter da prav nič ne čuti, ne kako je na eni strani vprežena v velikosrbski imperializem, ne kako caplja na drugi strani za najbolj praznim in omejenim malomeščanstvom, ki je v Jugoslaviji končno odigralo svojo zgodovinsko vlogo. Popolna nesposobnost za stvarno, marksistično analizo položaja jo vodi v neverjetno zmedo. Naj navedemo nekoliko vzgledov za to našo trditev:

Dogodki v beograjski skupščini visijo v oklicu izvrševalnega načelstva SSJ in njenega pokrajinskega načelstva popolnoma v zraku. Ti organi SSJ niti oddaleč ne poskušajo, da bi dali tem dogodkom marksističen fundament. Na vprašanje, kaj je dovedlo do teh dogodkov, do te ogromne zaostritve boja med režimom in opozicijo, nam SSJ odgovarja kakor vsaka druga meščanska stranka: Dogodki »so posledica zastrupljenih odnošajev, ki so jih ustvarile meščanske stranke v medsebojni borbi za oblast« (Del. Pol. štev. 51). »Medsebojno hujskanje je dovedlo tako daleč, da sta se v državi res stvorili dve fronti, in sicer prečanska in protiprečanska, med katerimi je danes silen prepad, in jih je, tako lahko rečemo, samo še krstil umor v narodni skupščini« (Del. Pol. štev. 52).

Dobro, gospodje, toda odkod pa to zastrupljenje, zakaj pa medsebojno hujskanje? Ali se mar pojavlja to v politiki kakor pri nagajivih otrocih, iz objestnosti in trmoglavosti? Marksist mora vendar iskati vzroke tem medsebojnim bojem v gospodarskih momentih in ne v idealističnih abstrakcijah! Toda v tem grmu ravno tiči zajec! Če bi socialisti iskali gospodarske vzroke tem političnim dogodkom, potem bi seveda morali ugotoviti, da je jugoslovanski kapitalizem v popolnem razsulu, da se ga da začasno rešiti samo s pomočjo tujega kapitala, samo na ta način, da postanemo polkolonija kake druge kapitalistične države, ali zveze držav in samo s fašizmom. Ugotoviti bi potem morala, da oblast v tem slučaju ni prazen fantom, puhla čast, temveč da donaša ta oblast ogromna bogastva tistim, ki jo imajo v rokah in ravno tako ogromno uboštvo tistim, nad katerimi se izvaja.

Iz tega pa bi potem SSJ tudi lahko sklenila, da, ker ima danes to oblast v rokah de fakto samo velesrbska buržuazija, morajo nastajati nacionalna vprašanja. Toda, če bi SSJ to uvidela in priznala, bi seveda morala takoj podreti vse svoje dosedanje teorije o konsolidaciji kapitala in o nacionalnem vprašanju ter odločno stopiti v boj proti vsemu jugoslovanskemu kapitalu in proti fašizmu. Tu pa bi bilo konec prijateljstva z buržuazijo.

Stališče SSJ v nacionalnem vprašanju nam najlepše kaže vse njeno podrepkovanje buržuaziji in vso njeno nesposobnost za vodstvo samostojne razredne delavske politike.

V prvomajskem letaku pravi oblastni odbor SSJ v Zagrebu, da mora socialistično delavstvo manifestirati: »da se izvede do kraja nacionalno zedinjenje vseh **jugoslovanskih plemen v eno državo s tem,** da se najde častna pot in način, da pridejo tudi Bolgari kot **četrto jugoslovansko pleme** po svojem svobodnem sklepu v državno enoto z ostalimi Jugoslovani. Za SSJ nismo torej le Slovenci, Hrvatje in Srbi samo plemena nekega abstraktnega jugoslovanskega naroda, temveč tudi Bolgari. Zato centralistična država! Tako mislijo vsi bratci Puniše Račića, Pribičevića in dr. Korošca in to je torej nacionalni program SSJ. Zato zdihuje SSJ v svojem zagrebškem letaku o priliki dogodkov v skupščini, da je »ta zločin v prvi vrsti naperjen proti temeljni pridobitvi (buržuazne) nacionalno-politične revolucije (!), t. j. proti nacionalnemu zedinjenju južnih Slovanov.« To je dobesedno Pribičevićeva teza!

V 50. številki »Del. Pol.« je izgledalo, da se je vsaj slovenskim socialističnim voditeljem zabliskalo, v čem obstoji narodni problem v Jugoslaviji. V članku, ki sicer nosi čisto fašistično-centralističen naslov: »Jugoslovanski narod — vkup!« piše Del. Politika, »da je centralizem, zlasti ker je v našem slučaju skrajno nesposoben, korupten in tesno spojen z vladajočo oligarhijo (drugače seveda ne! op. pis.), naše največje zlo.« Toda že v naslednji, 51. številki, je samo sedanja vlada vsega kriva, je samo ta vlada izgubila **vsako moralno pravico,** da bi ostala še trenutek na državnem krmilu. Znači: prej, pred atentatom, je klero-radikalna vlada imela moralno pravico, da izvaja nad jugoslovanskimi delavci in kmeti potom centralizma najstrašnejši teror! In ko ta po želji SSJ in g. Pribičevića pade in pride na njeno mesto kaka PP, ali RP vlada, ali kaka vojaška vlada, potem pa bo dotična vlada po mnenju SSJ zopet imela moralno pravico, da vlada nad jugoslovanskimi delavci in kmeti!!! In tudi centralizem bo potem dober! To je strašna ideologija! Kaj imajo ti ljudje še skupnega z Marxom in njegovimi nauki? Zakaj se neki ti ljudje še imenujejo socialisti? To je patriotično malomeščanstvo v najpristnejši izdaji!

Skozi vrste socialističnega tiska se vije te dni tako gorostasna brezprincipielnost, da dela vtisek, da socialisti sami ne vedo več, ali so politični mandelci ali babice. Dosledni so samo kot malomeščanje: Socialisti umikajo svojega poslanca iz parlamenta danes, ko je hegemonističen režim pognal iz skupščine meščansko opozicijo. Po njihovem je šele danes izgubil hegemonistični režim svojo **moralno opravičenost!** Ko pa je ista hegemonistična buržuazija, okrepljena z delom današnje opozicije, s Pribičevićem, pognala iz parlamenta 59 delavskih poslancev, ki so se borili proti ustanavljanju centralistične ustave, ki je omogočila take režime in izročila srbski oligarhiji državo in narode na milost in nemilost, tedaj ne samo, **da ni SSJ s svojimi dvanajstimi poslanci v skupščini izvajala nobenih konsekvenc, temveč je na vsej črti ta prvi fašistični akt odobravala in prejemala iz rok tega fašističnega režima delavske domove in druge delavske ustanove.**

Ali bo po vseh teh dogodkih delavstvo končno sprevidelo, da ni SSJ nič drugega kakor repek buržuazije, ki je nerazdružljivo zvezal svojo usodo z usodo meščanske opozicije?

O, bo, bo!

D. L.

Deklaracija delavsko-kmečkega republikanskega bloka.

Na seji ljubljanskega občinskega sveta dne 10. julija 1928 je prečital sodr. Lemež v imenu delavsko-kmečkega republikankega bloka sledečo izjavo:

Dne 20. julija t. l. se je izvršil v belgrajski skupščini atentat na hrvaške poslance, ki je zahteval 2 življenji in 3 težko ranjene žrtve. Ta atentat je bil, kakor kaže način njegove izvršitve in polno drugih znakov, skrbno pripravljen. On nam je jasno razkril, da se razvija vse politično življenje v Jugoslaviji v tisti smeri dalje, ki je pričelo z zakonom o zaščiti države in brutalnim nasiljem nad 59 komunističnimi poslanci v konstituanti.

V Sloveniji se proti temu tragičnemu in velepolitičnemu dogodku ni dvignil nikak javen protest. Policija, ki jo vodi Slovenec dr. Korošec, je brezobzirno zadušila vsak poizkus protesta na javnih shodih in zveza med SDS in SLS v ljubljanskem občinskem svetu nam je prinesla tudi to sramoto, da niti občinski svet stolnega mesta Slovenije ni zavzel svojega stališča k temu značilnemu političnemu dogodku.

Dalje moramo ugotoviti, da zavzema mesto ljubljanskega župana član in vodilni funkcionar SDS, ki v svojem časopisju in po svojih političnih predstavnikih vodi buren besedni boj proti vladi in strankam, pod katerih odgovornostjo se je dogodil atentat, da pa je ljubljanski župan dal prednost vsakdanjim koristim, ki jih imata v Ljubljani vodilni meščanski stranki, pred splošnimi interesi vsega slovenskega naroda in da g. župan ob teh velepomembnih dogodkih ni čutil potrebe sklicati žalne in protestne seje občinskega sveta.

Tako postopanje je vtisnilo ne samo v Ljubljani, temveč vsemu slovenskemu narodu na čelo žig sramotnega pandurstva in klečeplaztva pred velesrbsko hegemonistično oligarhijo ter ga postavilo pred vsemi narodi Jugoslavije v zelo čudno luč.

Delavsko-kmečki republikanski blok v Sloveniji se s tem zadržanjem ljubljanskega župana in večine v ljubljanskem občinskem svetu ne strinja in ne solidarizira.

On smatra za potrebno, da poda vsaj na današnji seji ljubljanskega občinskega sveta naslednjo

deklaracijo:

Slovenska Ljubljana in slovenski narod, ki obstoja po svoji ogromni večini iz delavcev in kmetov, je sprejel dne 20. junija t. l. z ogorčenjem vest o hrvaških žrtvah v skupščini.

Ljubljanski občinski svet kot legitimni zastopnik stolnega mesta Slovenije in najvažnejši glasnik slovenskega naroda, bi bil moral odločno protestirati proti temu pripravljenemu atentatu velesrbske oligarhije in izraziti sožalje vsemu hrvaškemu narodu ter prizadetim družinam nesrečnih žrtev.

Slovenci se zavedamo, da atentat v skupščini ni naveden pogoj prenapetega zločinca in da ni veljal samo prizadetim žrtvam, temveč da je bil to fašistični naskok na zadnje preostanke meščanske svobode v Jugoslaviji in zaton zadnjih ostankov meščanske demokracije. S streli v skupščini pričenja tudi v Jugoslaviji era odkrite fašistično militaristične diktature.

Mi se zavedamo, da je usoda slovenskega naroda ozko združena z usodo hrvatskega naroda. Vsled tega se izrekamo popolnoma solidarnim s hrvatskimi delavci in kmeti, ki so pokazali svojo pripravljenost, da branijo svojo narodno svobodo celo na barikadah. Obenem se obračamo na bratske srbske delavce in kmete, do katerih goji slovenski narod iskrene simpatije in ki bodo sami nosili in že nosijo sedaj ravno tako kakor mi, vse težke posledice reakcije, s pozivom za skupni boj proti velesrbski fašistično militaristični oligarhiji. Obenem obžalujemo, da se je napravil uvod v to diktaturo pod ministrovanjem notranjega ministra Slovenca, načelnika SLS dr. Korošca in smatramo soodgovorne za vse dogodke v Belgradu in na zagrebških ulicah vse vrhove SLS.

Delavsko-kmečki republikanski blok v Sloveniji najodločnejše protestira proti dogodkom v skupščini in daje ob tej priliki duška svojemu globokemu prepričanju, da je edini izhod iz te obupne gospodarske in politične situacije popolnoma svobodna samoopredelitev vseh narodov v Jugoslaviji in prostovoljna združitev vseh narodov, ki hočejo živeti z nami v skupni državni enoti, v zvezni republiki delavcev in kmetov.

Mednarodni pregled.

Nemčija. V občinskem svetu mesta Dortmund so občinski svetniki socialistične stranke skupaj z meščanskimi zastopniki glasovali proti 8urnem delovniku za mestne delavce. Tako je bil odbit predlog komunističnih občinskih odbornikov. »Ruhr Echo«.

Anglija. Število vpisanih brezposelnih delavcev je znašalo 18. junija t. l. 1,162.500, kar pomeni 12.557 več kot v prejšnjem tednu. Ako se temu priračuna še 30.000 delavcev starih nad 65 let, ki v zgornji številki niso vračunani, znaša število nezaposlenih 205.152 več kot pred enim letom. »Daily Herald«.

To je res divna organizacija kapitalizma.

Da je reformistom več za reševanje propadajočega kapitalizma in tako zvane »skupne interese« kot za razredni boj, so vsi zavedni delavci že zdavnaj spoznali.

Angleški šefovi Trade-Unionov (Generalni svet strokovnih organizacij) nam zopet podajajo tipičen model njihovega razumevanja o razrednem boju. Že pred par meseci so se namreč vsedli k skupni konferenci z zastopniki industrije, na čelu katerih je poznani bankir in veleindustrijalec Mond, da iščejo formule, kako odpraviti razredna nasprotstva med Delom in Kapitalom. Po več mesecih »napornega« posvetovanja in »dela« so združeni kapitalisti in voditelji Trade-Unionov pogruntali, da se naj ustanovi »Državni industrijski Svet«, ki se bo redno sestajal in reševal razredna nasprotstva. V tem Svetu bi sedeli sprobani birokratje strokovnih organizacij in zastopniki industrijskih korporacij.

Mogoče se jim pa le posreči doseči »industrijski mir« v svrho sanacije (zdravljenja) kapitalističnega društvenega reda?

Seveda ga bodo dosegli, ker med ljudmi, ki priznavajo »skupne interese« buržuazije in proletariata, tudi bistvenih razlik ni.

Delavci pa, ki dan za dnem čutijo **bič kapitalizma v tovarnah, izstradani rudarji, en in pol miljonska armada brezposelnih,** pa bodo **dalje zahtevali** — ali je to komu ljubo ali ne, ali paragraf to dovoljuje ali ne — **povišanje plač, skrajšanje delovnega časa, dela ali kruha brezposelnim.**

Zavedajoč se, da je končni cilj proletariata zrušenje kapitalističnega družabnega reda, izražamo prepričanje, da bo angleško delavstvo v zvezi s potlačenimi narodi britanskega imperija, desavuiralo paktiranje reformističnih voditeljev z buržuazijo in nadaljevalo pot nepomirljivega razrednega boja do popolne osvoboditve Dela.

Revolucionarno gibanje na Kitajskem. Inozemsko meščansko časopisje (jugoslovensko je premalo informirano) je zopet polno o »komunističnem strašilu«, ki se baje vedno bolj širi na Kitajskem, posebno v centralnih in južnih provincah.

V svojem strahu se buržuazija povzpenja do smešnosti. Tako poroča »North China Daily News«, da so oblasti v Hankovu izdale naredbo, da se vse rakve pri pogrebih preiščejo, da ne bi komunisti na ta način vtihotapljali orožje in agitatorje. V Svatavu so aretirali dva «rdeča«. Pod močno eskorto so jih odvedli na morišče, med potom je radovedno ljudstvo stegalo vratove in jih ogledovalo. Eskorta je nato oba aretirana kar na ulici ustrelila in oddala na njiju 25 strelov, in še ko so padli, so jima trgali obleko in meso. Poročevalec dostavlja: »Še nikdar nisem videl tako groznega umorstva in podivjanosti, in tega tudi nikdar več videti nočem.«

Po poročilu časopisja, ki izhaja v Hongkongu, so se v provinci Kvantung združile štiri komunistične grupe pod poveljstvom Čude-a, Nun-gan-ho-a, Luna in Jetinga. Te grupe razpolagajo s 13.000 mož broječo armado, pred kratkim so se jim priključile še čete Čenčena. Ti oddelki pripravljajo vstajo v provinci Kvantung in v severnem delu province Hunan. Glasom poročil 80 do 90% prebivalstva simpatizira in več ali manj podpira upornike. Oblast province Hunan ne more nastopiti proti upornikom (zakaj, poročila ne povedo; najbrž zaradi nezanesljivosti svojih čet). Oblast Kontema pa je poslala samo dva polka VII. armade. V premogovnem distriktu Čaomei je tudi koncentrirano 2000 komunistov.

Kitajski delavci in kmetje, ki so samo v letu 1927 imeli 86.000 žrtev osvobodilnega boja proti imperializmu, domačim fevdalcem in kapitalistom, zaslužijo občudovanje in podpore proletariata vseh dežel in vseh potlačenih narodov.

Vkljub ogromnim žrtvam in zverinskem postopanju z borci svobode kitajski delavci in kmetje nadaljujejo boj. Njihova herojska dela, požrtvovalnost in odločnost je jamstvo, da bodo izšli kot zmagovalci v boju proti imperializmu in kapitalizmu.

Madžarska. Hortyjeva policija je aretirala veliko število komunistov. Vlada je hotela te aretacije prikriti in držati v tajnosti. Vsi aretirani so zaprti v eni posebni hiši v bližini policijske direkcije. Ta namera se ji pa ni posrečila in proletariat je zaznal za svoje mučenike in ne bo dopustil, da se z njimi surovo postopa, jih muči in ubija. Vsled enodušnega protesta proletariata se avstrijska vlada ni upala izročiti madžarskim krvnikom sodruga Bela Kuna in internacionalni proletariat mora tudi sedaj pokazati svojo voljo in vzdigniti močan protest proti trpinčenju sodrugov v Budimpešti.

Romunija. Policija v Galacu je aretirala čez 150 komunistov. Policija trdi, da je preiskava dognala, da se nahaja glavni štab v notranjosti državne jetnišnice v Doftani, kjer so zaprti komunisti organizirali šolo za poučevanje komunističnih teorij.

Ako je to tako, kar je zelo verjetno, je pač najboljši dokaz, kako nesmiselno je preganjati ljudi zaradi širjenja ene znanstvene ideje — marksističnega svetovnega naziranja.

Ako se zapre 100 komunistov, nastopi 200 drugih, to nam dokazuje Bolgarija, Kitajska, Nemčija in Italija. Mussolini je prepovedal izhajanje vsem opozicionalnim listom, a komunistični listi in revije vkljub temu dalje izhajajo v stotisočih izvodih. Na povečan teror proletariat povsod odgovarja s povečano agilnostjo in požrtvovanjem.

SODRUG SIMA MARKOVIČ ZOPET ARETIRAN.

Prošlo nedeljo je policija v Vukovaru protiustavno aretirala sodruga Simo. Po ustavi je vsakomur zajamčena svoboda kretanja, vendar za komuniste to ne velja.

Iz Vukovara je sodrug Marković sproveden v Upravo grada Beograda, kjer so ga po zaslišanju izpustili.

„Nevtralna“ vlada?

V sedanji krizi vlade se mnogo govori in piše o postavljanju tako zvane »nevtralne« vlade. Po umoru v skupščini, ki je bil nujna posledica obstoječih razmer, je ves narod pričakoval, da se bo nekaj izpremenilo. Izpremenilo se tudi je, toda bistveno ničesar. Mi smo že v predzadnji številki »Enotnosti« in poprej vedno povdarjali, da se bližamo odprti diktaturi. To je ta sprememba, ki se bo, kakor vse kaže, sedaj izpolnila. Od režima prikrite, z laži parlamentarizmom maskirane diktature prehajamo v ero odkrite vojaške diktature. Kajti to je v bistvu »nevtralna« vlada.

Priporočali bi srbskim hegemonistom, kmečko-demokratski koaliciji in repku buržuazije socialističnim voditeljem, ki se tudi za to solucijo ogrevajo, da vzamejo laterno v roke in gredo iskat tako zvane »nevtralne« ljudi. Prepričani smo, da jih ne boste našli niti v Jugoslaviji niti kje drugod. V politiki ni nevtralnih ljudi. So ali pristalice obstoječega družabnega reda, ki sloni na izkoriščanju delovnega ljudstva in zatiranju malih narodov, ali pa pristalice novega pravičnejšega sistema ureditve človeške družbe. Kdor drugače misli, kdor tega še ni spoznal, kdor drugače piše, ta vrši samoprevaro na sebi in drugih.

Delovno ljudstvo Jugoslavije, hrvatske in slovenske kmečke mase, se s tako rešitvijo ne bodo zadovoljile. Po umoru v skupščini je hrvatski in slovenski narod pričakoval od KDK odločno borbo proti režimu hegemonije in nasilja, toda izjave voditeljev KDK so nas takoj poučile, da je vse njihovo gobezdanje o samoupravi, enakopravnosti in svobodi — puhla fraza. Tej prvi kapitulaciji pred režimom nasilja neposredno po umoru v skupščini takoj sledi druga. Zalaganje in ideološka priprava ljudskega mnenja za generalsko diktatorsko vlado, je druga kapitulacija, je izdajstvo nad interesi delavsko-kmečkih mas.

Zahteva svobodnih volitev pod diktatorsko vlado postane iluzija in je milo rečeno — grobo varanje sebe samega in celega naroda.

Državni voz Jugoslavije se v desetem letu ujedinjenja nahaja v krizi in se vzdržuje le še s pomočjo nezaslišanega izmozgavanja delovnega ljudstva, na bajonetih, ki trenutno še držijo k tlom armado brezposelnih delavcev in izstradano ljudstvo Dalmacije, Bosne, Črne Gore in Makedonije in s pomočjo blagohotnih štipendij zapadnoevropskih bankirjev v obliki posojil.

Nevtralna vlada pomeni za delovno ljudstvo Jugoslavije: povečano zatiranje, brezobzirno ubiranje visokih davkov, še večja davčna obremenitev, povečane izdatke za vojsko in mornarico, odpravo vseh ostankov meščanske svobode v Jugoslaviji.

Izhod iz krize: razbremenitev kmeta od prevelikih davkov, izboljšanje materijelnega polažaja delovnega ljudstva je edino mogoče le pod parolami Delavsko-Kmečko republikanskega bloka. Delovne množice Slovenije morajo končno uvideti, da je za **izhod** iz obupnega položaja potrebna **bojevna zveza delavcev in kmetov** pod sledečimi parolami:

Za razdelitev veleposestniške zemlje tistim, ki jo obdelujejo!

Za oprostitev malih posestnikov od plačevanja davkov!

Vojna — vojni!

Za mir in prijateljstvo s Sovjetsko Rusijo!

Za postavljanje delavsko-kmečkih akcijskih odborov!

Za odpravo zakona o zaščiti države!

Za politično amnestijo!

Za svobodo in ravnopravnost vseh narodov!

Za 8urnik!

Za izvajanje zakona o zaščiti delavcev!

Za federacijo svobodnih narodov na Balkanu!

To so zahteve in parole Delavsko-Kmečkega republikanskega bloka in za te zahteve pozivamo vso delovno ljudstvo Slovenije naj se združi!

D. L.

Občinska politika.

SEJA LJUBLJANSKEGA OBČINSKEGA SVETA.

V torek 10. t. m. zvečer se je vršila seja ljubljanskega občinskega sveta. Na tej seji sta sodruga Lemež in Gustinčič kot zastopnika delavsko-kmečkega republikanskega bloka podala glede na atentat v Narodni skupščini posebno deklaracijo, ki jo priobčujemo na drugem mestu. Izjave glede na skupščinski atentat so podali tudi župan, Likar za socialiste, Tavčar za SDS in se je županovi izjavi pridružil tudi prof. Jarc v imenu kluba SLS. (Samoposebi se razume, da se je profesor Jarc v svojem govoru obregnil ob sodruge Lemeža in Gustinčiča češ da nimata pravice se zgražati nad zločinom v skupščini, ker da njuna stranka je nastala in se vzdržuje s političnim terorjem in atentati. Mož bi seveda prišel v škripce, če bi moral svoje trditve dokazati. Ampak od g. prof. Jarca ne moremo zahtevati, da bi vedel o stranki ss. Lemeža in Gustinčiča več kot »Slovenec«. Kje je čas in kje je potreba, da bi se o tem poučil?)

Po teh izjavah je seja prešla na dnevni red. Sklenilo se je nakupiti od pekovskega društva v šentpeterskem predmestju 65.000 kvadr. metrov zemljišča. Najme se deset milijonov Din posojila za delno izvršitev tlakovnega in kanalizacijskega programa. Ugodilo se je raznim prošnjam za sprejem v občinsko zvezo in se je sklenilo še nekatere druge stvari.

Sodruga Gustinčič in Lemež sta vložila na župana več interpelacij. Sodrug Lemež je interpeliral župana radi tega, ker je v nasprotju z zakonom, da so oblastni odbornik Jarc in oblastna uradnika Rueh in Pirc obenem občinski svetniki. Župan je mnenja, da je stvar v redu. Nadalje je s. Lemež interpeliral župana, kako se neki vjema dejstvo da bi morale biti seje občinskega sveta javne z dejstvom, da sta si SDS in SLS po svojem posebnem ključu razdelile mesta na galeriji. Sodrug Gustinčič vpraša župana, čemu hlapci na mestni pristavi nimajo nedeljskega počitka in čemu se ne reši prošnja, da bi imeli poleti hlapci vsaj vsako drugo nedeljo prosto. Župan je odgovoril, da je reč že urejena. Zdi se pa, da še ni. Nadalje je s. Gustinčič interpeliral župana, ali hoče poskrbeti, da bodo vsi mestni delavci vpisani v mestni bolniški blagajni in ali hoče poskrbeti, da se bo zopet sprejetim tesarjem vštela službena vpisna doba v bolniško zavarovanje. Na prvo je župan odgovoril »da«; na drugo pa da se bo informiral. Na interpelacijo s. Gustinčiča, kako da se je sklical občni zbor društva cestne male železnice brez vednosti občinskega sveta in kako da je upravni odbor cestne železnice imenovala izvenobčinska »eksekutiva«, je župan odgovoril, da je to kompetenca magistrata. Nato je sodrug Gustinčič odgovoril: Torej smo mi tu le slučajni mandelci, ki ne zaslužijo, da jih župan o upravnem odboru informira. Nadalje je s. Gustinčič interpeliral župana še o postopanju paznika Struklja z delavci in o visokih kaznih, ki so bile naložene delavkam in delavcem za čisto malenkostne pregreške.

Večina občinskih svetovalcev SDS in SLS je pokazala, da nima nobenega smisla za vprašanja, ki se tičejo delavcev in revežev. Občinski svet pa je v nevarnosti, da postane lutka v rokah še ne preveč znane »Eksekutive«, t. j. v rokah odbora, ki je nastal po kompromisu med SDS in SLS in ki določa, kaj in kako sme in ne sme se zgoditi. V »Jutru« in v »Solvencu« boj, junačenje da se kar iskri in da je človek vsak dan (izvzemši dneve po praznikih) za nekaj lepih slovenskih bojevitih izrazov bogatejši. V občinskem svetu pa medsebojni pokloni, nasmeški in skupen banket. Dober tek!

Rok proč od Sovjetske Rusije.

Dva agenta mednarodne kontrarevolucionarne organizacije sta 6. julija izvršila bombni napad na zgradbo sovjetske politične policije (GPU) v Moskvi. V sovjetsko unijo sta dopotovala iz Pariza preko Bolgarije in Rumunije in s pomočjo romunskega špijonažnega oddelka prestopila mejo.

Takoj po atentatu je politična policija podvzela mere, da ulovi atentatorje. Kmetje in delavci so jih pomagali zasledovati. Eden od atentatorjev je na begu ustreljen, drugi pa pri Podolsku prijet.

Ni nam še znano, ali so padle tudi človeške žrtve pri atentatu, vendar je sigurno precejšnja materijalna škoda.

Sovraštvo buržuazije do prve delavsko-kmečke republike je tako veliko, da so ji dobrodošla vsa sredstva za boj proti Sovjetski Rusiji: Gospodarska sabotaža (Donski proces), ponarejevanje sovjetskega denarja (pred kratkim izsledena mednarodna organizacija ponarejevalcev červoncev v Nemčiji), bojkot sovjetskega blaga, plenitev sovjetskega zlata s strani Francije, organizirani vlomi v sovjetska poslaništva (London, Peking), atentati na sovjetske poslanike, pošiljanje atentatorjev v Rusijo itd., itd. Buržuazija v svojem pohlepu po oblasti in profitu ne vpraša, ali so vsa ta sredstva dopuščena, legalna ali ne. Kapitalistične vlade, ki obtožujejo svoje lastne državljane-delavce radi veleizdaje, ker so v stikih s svojimi razrednimi sodrugi Sovjetske Rusije, vzdržujejo za drag denar, ki ga daje potom davkov delovno ljudstvo, cele armade kontrarevolucionarjev, špijonov in agent-provokaterjev, in vse to za boj proti lastnemu proletariatu na eni strani, za boj proti ruskim delavcem in kmetom na drugi strani.

Proletariat in vsi potlačena narodi, ki imajo v Sovjetski Rusiji edinega prijatelja in naravnega zaveznika v boju proti imperializmu, morajo vspričo vedno večje vojne nevarnosti in oboroženo intervencije kapitalističnih držav strniti svoje vrste in se pripravljati, da to intervencijo odbijejo.

Zahteva delavcev in kmetov v Jugoslaviji mora biti: **Izgon vseh kontrarevolucionarnih band Wranglove belogardistične armade iz Jugoslavije, za priznanje Sovjetske Unije, za mir in prijateljstvo s Sovjetsko Unijo.**

Poravnajte naročnino!

Industrijalci in socijalne inštitucije.

V listih smo čitali resolucijo, ki so jo sprejeli slovenski industrijalci na svojem občnem zboru. V resoluciji se govori o »sanaciji« bolniškega zavarovanja in o vseh problemih in rečeh, ki zanimajo delavstvo. Sovražniki delavskega razreda vedo dobro, kaj delajo. Ali vemo tudi mi delavci?

V bolniški blagajni vladajo in gospodarijo, odkar je bil zavod centraliziran, meščanski komisarji. Enkrat demokratski, drugič klerikalni. Kot privesek še socialisti. Neizmerno srečni so nekateri socialisti, da smejo s svojo prakso pomagati reševati komisariat. (Ne mislimo uradnike.) To bogudopadljivo delo je združeno seveda z dohodki, banketi, sejninami itd. Radi lepšega eni in drugi od časa do časa malo pokritizirajo čez centralizem in birokratizem, sicer ostane vse pri starem. Klerikalci hočejo volitve, dokler so v opoziciji, ko pa pridejo na vlado, se obnašajo tako kakor demokrati. Zadovoljijo se z novo garnituro v komisariatu in pika. V bolniški blagajni bo toliko časa nezadovoljstvo radi zdravnikov, zdravil, hranarine in z ekspoziturami, dokler bodo na odgovornih mestih neodgovorni ljudje. Le volitve in delavska kontrola so v stanu, da razmere spremenijo na dobro in da zamašijo usta staremu delavskemu sovražniku, zvezi industrijcev.

V resoluciji zveze industrijcev nadalje čitamo: **»Pozivamo vlado, da pristopi tudi k reviziji zakona o zaščiti delavcev ter zakona o inšpekciji dela.** Kaj še hočete gospodje pri teh zakonih sebi v prilog popraviti? Zakon o zaščiti delavcev je še samo v arhivu. Delavski krvosesi se temu zakonu samo še smejejo. Delavski zaupnik se blamira, ako se na ta zakon sklicuje. Kvečjemu se v zakonik lahko sprejme še en §, v katerem se naj pod smrtno kaznijo prepove delavcem se na ta zakon sklicevati.

Inšpekcija dela bi bila v kaki kulturni državi dobra. V državi SHS pa je samo kulturna etiketa. Ta inštitucija ima premalo osobja in še to je sramotno slabo plačano. Primerjajmo plačo inšpektorja (ki mora biti inženir, mora torej nekaj znati) s plačo uradnikov pri DZ. (Recimo plačo predsednika in tajnika DZ v Zagrebu in še marsikje, ki imajo od 4 do 8 tisoč Din mesečno, poleg še dijete na potovanjih itd.), pa se bomo čudili neverjetno veliki razliki v prilog višjih uradnikov DZ. Čitali smo letna poročila inšpekcije dela. Ta poročila so dobra, boljša kakor ona, ki jih izdaja DZ. Slovenski industrijci bi pa tej inštituciji prav radi še skrčili delokrog in bi ji radi odvzeli pravico v imenu, katere sme kaznovati neredke industrijce in obrtnike, ki se v marsikaterih rečeh ne držijo zakonitih predpisov v korist delavcem. Še to malo, še to bore malo, kar je dala buržuazija delavcem, t. j. kar je morala dati, še to bi radi gospodje odvzeli ali pa pokvarili. Mislijo si, da smejo vse, ker je delavstvo razkosano in neorganizirano.

DZ zveza industrijcev v svoji resoluciji niti ne omenja. Iz čisto enostavnega razloga, ker nima nobenega povoda za to. Saj se vsak važnejši načrt izvede dogovorno med industrijci in DZ. Pri izdelavi pravilnika za volitve zaupnikov sta bila oba faktorja zastopana in menda dogovorjena. Vedno se pri DZ vpraša za mnenje industrijcev, da bi ne bilo prevelike zamere. Nastavljenci se nastavljajo po ključu. Vse se dela po ključu, ključ je merilo za vse. Ako je zadeva sporna, se roma na lice mesta. Ako je zadeva klerikalna, roma na božjo pot po ključu nastavljen klerikalec; ako je zadeva demokratska ali socialistična, se poda na pot eden od demokratičnih ali socialističnih pravovernih uradnikov. Le malokedaj se zaupa to odgovorno mesto kakemu izvoljenemu lajiku od upravnega odbora. Včasih je za celih 24 ur celo uspeh kakšne intervencije. Intervencija, to je najradikalnejši način boja, ki se bije po DZ za delavsko osvoboditev. Ima DZ zares poleg tega še druga sredstva. Pritožbe na inšpekcijo dela, na ministrstvo, na vlado itd. Zna delati prošnje, ima na razpolago telefon itd. Neizčrpni so viri boja in neverjeten je trud v šesturni službi teh velezaslužnih mož za delavske pravice. Ako imajo delavci prevelik apetit in so v sporu z delodajalci, se jih pokara, ali se jim svetuje, naj za božjo voljo bodo pametni in naj ne delajo kakšnih boljševiških eksperimentov. Proti taki inštituciji se zveza industrijcev seveda nima kaj pritožiti in tudi ne kaj protestirati.

Imamo še »borze dela«, ki pravijo o sebi, da iščejo odnosno nakazujejo brezposelnim delavcem delo in podporo. Po previdno izdelani statistiki je v državi SHS 40% delavcev brez posla. To je približno 400.000 delavcev, kjer se nič ne dela na polju strokovne organizacije, kakor je to pri nas, se ne more dela preskrbeti nikomur. Od delodajalcev se obrača na »borze dela« samo še kak krščanski jud, ki plačuje na uro po 1—2 Din za dnevno 12—16urno delo. Druga boljša dela se oddajo pod roko. Kakšne in kedaj se dobijo brezposelne podpore, naj se vpraša tiste dolge vrste brezposelnih delavcev, ki se jim pred nosom zapirajo linice, češ, da ni denarja. In koliko truda in muke je treba, da se dobi par Din. Naštevali bi lahko do brezkončnosti gnile razmere, ki vladajo v teh tako zvanih »socialnih« inštitucijah. Delavcu se skremži obraz, ako mu svetuješ, naj se obrne na eno ali drugo navedeno inštitucijo. Pravi, saj sem že obredel vse. Ako sem se obrnil na eno, se mi je takoj svetovalo, naj se obrnem na drugo. To sem delal celi dan, zvečer sem pa moral lačen na kozolc. Drugi in tretji dan je bilo isto. Sedaj sem se pa naveličal. Tu stisne pest, zakolne in zaškriplje z zobmi in pravi: Naj hudič vzame vse te dobrodelne zavode z birokrati vred.

Pravimo, da dolgo tako več ne sme iti. Ali se pa motimo. Mogoče, da bo šlo tako in še slabše do konca, do popolnega razsula. Delavstvo pa mora iz te situacije samo od sebe najti izhod. Ako plača iz težkih svojih zaslužkov te ustanove, tedaj se mora zanje tudi zanimati in gledati, kam in kako se uporablja njegov denar. Vse navedene inštitucije so brez strokovnih organizacij navadne sinekure, ki ne nudijo in ne morejo nuditi delavcem nič. Poleg močnih organizacij so pa lahko koristne ustanove. Zaradi tega se ne more nikdar dovolj glasno poudarjati potrebo po močnih strokovnih organizacijah. Delavstvo se mora otresti misli, da zamorejo biti socialne ustanove koristne tudi, če ni tu strokovnih organizacij. Strokovne organizacije so fundament vsega delavskega gibanja, vseh delavskih pridobitev. Kadar bo imelo delavstvo svoje močne strokovne organizacije in svojo enotno fronto, bodo tudi gospodje industrijci drugače govorili in obstoječe »socialne« inštitucije drugače poslovale.

Do tega mora priti.

Jasnovid.

II. Okrožni zlet DTE „SVOBODA“, Studenci, dne 14. in 15. julija v Studencih.

Na plan za „SVOBODO“! — Prireditev se vrši ob vsakem vremenu.

Odbor.

Vestnik „Svobode“.

Seja tehničnega odbora Delavske telovadne enote se vrši v soboto dne 14. julija t. l. ob 5. uri popoldne v prostorih Delavskega doma v Studencih pri Mariboru, ne pa v nedeljo 15. julija, kot smo to prvotno javili vsem odbornikom tehničnega odbora DTE.

Odbor.

ZA ZLET »SVOBODE« V STUDENCIH P. MARIBORU

je odobrena polovična vožnja za vse vlake razen Orient-ekspresa, to pa samo z legitimacijo in potrdilom, da je bil dotičnik res v Studencih na zletu. Polovična vožnja velja od 13. do 16. julija. Potrdilo o udeležbi se bo vsakemu dalo v Studencih v telovadnici »Svobode«. Vsakdo naj kupi karto do Maribora, kjer je ne sme oddati, ker velja ta vozna karta tudi za povratek.

Sodrugi iz Ljubljane in okolice, ki hočejo iti v Studence, dobe legitimacijo pri centrali »Svobode«, Marxov trg 2/II.

Kdor more, naj 14. in 15. julija gre v Maribor!

Centrala »Svobode«.

NARAŠČANJE ČLANSTVA »SVOBODE«.

Od aprila meseca t. l. do 1. julija je naraslo članstvo »Svobode« za 354 novih članov. Po posameznih podružnicah je pristopilo novih članov in članic, kakor sledi: Črna 24, Glince-Vič pri Ljubljani 39, Javornik 4, Jesenice 10, Lesce 6, Litija 4, Ljubljana 72, Maribor 34, Muta 1, Ptuj 5, Šiška (Ljubljana) 7, Trbovlje 25, Tržič 3, Velenje 7, Zabukovca 5, Zagorje 2, Senovo-Rajhenburg 5, Dobrunje pri Ljubljani 31. Zalog pri Ljubljani 66 in Kočevje 7.

Za one podružnice, ki za mesec junij še niso poslale zadnjega obračuna, niso všteti člani, ki so jih morda v tem času pridobile dotične podružnice.

Prepričani smo, da bodo te številke vzpodbudile vse podružnice, da bodo še naprej pridno tekmovale med seboj v nabiranju novih članov. Do 10 letnice »Svobode« moramo zbrati še 646 članov, to je skupno 1000 novih članov in članic. Centrala »Svobode« pripravlja redno izdajanje svojega lista, ki bo v vsaki številki opremljen s slikami in ki bo služil potrebam in željam vseh panog delavske kulture in športa. To potrebo čutijo vse podružnice. Da bo pa list res na višini in da bo redno izhajal, moramo imeti visoko število rednih članov. Torej na delo!

Vse podružnice, ki še niso poslale svojega poročila o dosedanjem delovanju, pozivamo, da to v svojem lastnem interesu čimprej store.

Centrala »Svobode«.

»Svoboda« Vič-Glince priredi v nedeljo 22. julija izlet v Iški Vintgar. Vabijo se vse podružnice ljubljanske okolice, tako Šiška, Moste, Ljubljana, da se izleta v največjem številu udeleže. Odhod z Viča ob pol 6. uri zjutraj. Od Karlovskega mosta ob 6 uri. Voz za deco in starše proti malenkostni odškodnini na razpolago. Kolesarji in prijatelji prirode, na plan.

Delu čast in oblast!

PRVA STROKOVNA ORGANIZACIJA ODRAČUNALA KULTURNI DAVEK »SVOBODI«.

Letošnji kongres Strokovnih organizacij je načelno sklenil, da vsaka strokovna zveza odračuna centrali »Svobode« 25 para od vsakega člana kot kulturni davek. Žal do uresničenja tega lepega sklepa do nedavnega časa ni prišlo. Prejšnji teden pa je **Zveza Oblačilnih delavcev** kot prva strokovna organizacija poslala to podporo centrali »Svobode«. Upamo, da bodo njenemu zgledu sledile tudi druge stroke. Saj s tem bodo koristile sami sebi, ker bo potem lahko »Svoboda« poskrbela tudi za izobrazbo strokovno organiziranega delavstva.

Živeli zavedni oblačilni delavci!

Pri avstrijskih sodrugih v Beljaku.

140 »Svobodašev« iz Ljubljane, Jesenic, Javornika in Lesc ter članov jeseniške kovinarske godbe se je udeležilo proslave 10 letnice avstrijske »Svobode« (Freiheit) v Beljaku 30. junija in 1. julija. Lepo število, če pomislimo na naše borne delavske plače in nemogočno valutno razmerje med našim dinarjem in avstrijskim šilingom. Vkljub visokim stroškom se nihče ne kesa svojega izleta v Beljak; nasprotno vsakemu bodo ostale te ure med avstrijskimi sodrugi vedno v najprijetnejšem spominu. 1918. do 1920. leta je živela južna Koroška v hudih nacionalnih bojih. Nas slovenske delavce so sprejeli sedaj nemški delavci tako prisrčno in gostoljubno, da tega res nismo pričakovali. Internacionalno bratstvo delavstva obeh držav se je manifestiralo v teh dneh v Beljaku. Kako navdušeno so pozdravili Avstrijci prvo delegacijo naše »Svobode« v petek zvečer, drugi dan na kolodvoru telovadce in godbenike, zvečer pri akademiji naše jeseniške telovadce, kolesarje, nagovor so« druga Štuklja, drugi dan pri sprevodu po mestu, kjer se vsipalo na nas cvetja, pri nogometni tekmi, povsod! In jeseniško godbo! Menda je še nikjer niso tako toplo pozdravljali, kakor te dni v Beljaku, kjer je v nedeljo dopoldan konsertirala na Glavnem trgu. Sodrugi in sodružice, ki so imeli privatna stanovanja, ne morejo prehvaliti gostoljubnosti avstrijskih sodrugov. Pri nas se je za lanski vsedelavski zlet v Ljubljani iskalo in prosilo za stanovanja. Sodružice in sodrugi v Beljaku so jih ponujali. Ko smo peli in igrali po mestu in na kolodvoru, so ljudje postajali in klicali: Freundschaft, Freundschaft (prijateljstvo — pozdrav avstrijskih sodrugov). Sodrugi onstran meje so bili po vseh slabih vesteh iz Jugoslavije presenečeni, ko so slednjič videli, da na tem Balkanu žive tudi proletarci, ki se bore za boljšo bodočnost, proti vojni, za mir in bratstvo med svobodnimi narodi.

V Beljaku smo povabili avstrijske sodruge, da pridejo jeseni v Ljubljano na proslavo 10 letnice naše »Svobode« in otvoritve Delavske zbornice. Že danes pozivljamo vse ljubljanske somišljenike, da dajo za takrat na razpolago sobe in postelje, da povrnemo gostoljubnost avstrijskih sodrugov.

O vseh svečanostih v Beljaku ne moremo pisati. O tem bomo podrobno poročali na članskih sestankih, o tem bodo pripovedovali naši člani in članice od ust do ust. — Le nekaj splošnih utisov: Mnogo mladine imajo tam za seboj. In otroke! Za našimi jeseniškimi kolesarji jih je šlo na čelu sprevoda na stotine v lepih uniformah. Mnogo več športa in telovadbe goje. In temu se moramo tudi mi posvetiti, ako hočemo imeti mladino na svoji strani. Temelj vsemu imamo v naši »Svobodi«. Tudi duha in dobre volje je med zavednimi člani. Toda naše številke so odločno premajhne. V Beljaku, ki šteje 20.000 prebivalcev, je 6000 delavskih volilcev, velik Delavski dom, močna »Svoboda«, otroška organizacija itd. To vse samo zato, ker **je med sodrugi sloga.** Manj prepiranja in nevoščljivosti, pa bomo tudi mi ustvarili močno gibanje, kakor smo ga videli v Beljaku.

S—l.:

Še o Pokojninskem zavodu za nameščence.

Nedavno je »E.« objavila članek s. L. K., ki se v glavnem nanaša na osnutek novega zakona o Pokojninskem zavarovanju nameščencev in ki ga želim izpopolniti.

Dosedanje besedilo zakona (iz leta 1922) je več ali manj točen prevod prejšnjega avstrijskega zakona, ki je v najvažnejših točkah zaostal za dejanskimi potrebami sedanjega časa. Vsled tega je koalicija Združenih zasebnih nameščencev leta 1922/1923 šla v volilno gibanje s parolo za reformo pokojninskega zavarovanja. Po končanih volitvah je bila sestavljena posebna komisija, ki je imela nalogo, da pripravi predlog za nov zakon in štatut, ki je potem prišel v plenum načelstva in končno pred letošnji izredni občni zbor zavoda.

Osnutek kaže v marsičem precejšen napredek napram sedanjemu zakonu, vidi se pa v mnogih bistvenih točkah, da je plod kompromisa med zastopniki delodajalcev in delojemalcev, ki imajo v vsem paritetno zastopstvo. V pogledu prispevkov so delodajalci dosegli, da se njihov prispevni odstotek, ki so ga doslej plačevali, zniža v breme nameščencev. Na slabše se je obrnila tudi pasivna volilna pravica s tem, da se zahteva starostna meja delegata za občni zbor najmanj 30 let. Jako dvorezna točka pa je, da se vplačane premije izstopivšim članom ne bodo povračevale. Glede tega je na izrednem občnem zboru nastala daljša debata, v kateri so delodajalci povdarjali stališče, da je tudi samostojnim podjetnikom dostikrat potrebno starostno zavarovanje, ki ga sedaj nimajo.

Tu pa grozi nameščencem nova nevarnost. Ako nameščenci, ki postanejo na katerikoli način samostojni — torej delodajalci — ostanejo še nadalje zavarovanci Pokojninskega zavoda, se bo težišče dosedanje paritete v vodstvu Pokojninskega zavoda premaknilo na stran delodajalcev, vsled česar bodo imeli večino. Gotovo je, da bodo delodajalci-zavarovanci skoraj vedno potegnili z zastopstvom delodajalcev in tako preglasovali nameščence v njih škodo. Nadalje smo mnenja, da bi si delodajalci kot gospodarsko močnejši prav lahko ustvarili svoje starostno zavarovanje. Tako pa bo prišlo do tega, da bodo nameščenci poleg svoje delovne sile še prispevali za starostno zavarovanje delodajalcev.

Vsega tega se večina delegatov iz vrst nameščencev ni zavedala, ko je pristala na kompromis.

Kar pa se tiče strokovnih edinic (indijskih kast), po katerih se voli delegate, si nameščenci na predsestanku kakor tudi na občnem zboru niso bili edini. Imenovalo se je razna številna edinic, a da bi iste povsem odpravili, za to ni bilo možno doseči enotnosti, kar je prav jasen znak razdrapanosti v vrstah nameščencev. Duh »kast« še straši v njihovih vrstah.

Vkljub vsem tem in še raznim drugim nedostatkom pa kaže Osnutek vendarle precejšen napredek, kateremu je prištevati zlasti znižanje starostne meje za prejemanje rente, zboljšanje zavodovih dajatev in razširjenje obveznega zavarovanja na panoge nameščencev, ki doslej niso zavarovanji. Akoravno smo nekateri glasovali proti gotovim točkam Osnutka (edinice, starostna meja pasivne volilne pravice, nepovračilo premij itd.), je pri zaključnem glasovanju tudi delegacija nameščencev glasovala za Osnutek kot celoto, da doseže vsaj to zboljšanje starostnega zavarovanja, ki je bilo možno v danih razmerah in da se reforma ne zavleče v nedogled.

Dne 3. julija t. l. se je vršil redni občni zbor Pokojninskega zavoda, ki pa je bil zelo kratek. Dnevni red, ki je obsegal samo običajne točke o letnem poslovanju, računskih zaključkih in sličnem, je brez debate potekel v eni uri. Bil je zadnji v funkcijski dobi sedanjih delegatov.

Ob tej priliki so se — kakor navadno — zbrali delegatje Združenih zasebnih nameščencev na predsestanek, ki je tudi bil kratek. Najvažnejše na tem sestanku je bilo vprašanje prihodnjih volitev ter je bil sklep ta, da se delegatje podajo skupno na sestanek, ki ga je sklicala Federacija organizacij zasebnih nameščencev v svrho enotnega nastopa pri volitvah in ki se je vršil še isti večer.

Na omenjenem sestanku so nameščenci vseh struj naglašali potrebo enotnega nastopa, za katerega so se v principu zedinili. V smislu tega sklepa je bil izvoljen odbor šestih članov, ki naj pripravi vse potrebno za skupen nastop. V odboru so: Bukovec, Lovšin, Vrtovec, Bercieri, Skobl, Pelikan. Sličen odbor se osnuje za Dalmacijo ter bo deloval vzajemno z odborom za Slovenijo.

H koncu še to: nameščenci naj se zavedajo, da je potreben enoten nastop ne samo za volitve v Pokojninski zavod, temveč tudi nadalje, da se jim ne primeri to, kar se jim je primerilo z delovnim časom, ki je občutno podaljšan. Še bolj kot enoten nastop pa je potrebna enotna organizacija, ki se zaveda svojih razrednih dolžnosti. Le tako bo mogoče, da se uresničijo naše stare zahteve. Naloga bodočih delegatov bo, da izvojujejo še tiste postavke, ki jih ne vsebuje sedanji Osnutek zakona o Pokojninskem zavarovanju in ki so za nameščence življenskega pomena.

Kaj pišejo delavci in kmetje?

PRED OBČNIM ZBOROM II. RUDARSKE SKUPINE.

(I. G. — Trbovlje.) Z ozirom na II. rudarsko skupino, katere občni zbor se bo v kratkem vršil, želim povedati tudi jaz sledeče moje mnenje:

II. R. S. je nestrankarski organizem, katerega dolžnost je, skrbeti za pravo vseh članov brez ozira na njihovo politično prepričanje in strankarsko pripadnost.

Kadar se je pri zadnjih volitvah sestavljalo kandidatno listo, sem na željo takrat navzočih sodrugov sprejel mandat za Polaj, dasi sem pojasnil vso težko odgovornost, ki se mi je naložila. Vedel sem, da če dobim zaupnico, bo treba res mnogo delati. Vendar sem sprejel in bil vesel, ker me je prejšnji in sedanji lokalni načelnik zagotovil da bo mojim zahtevam ugodil. Moje zahteve so bile: II. R. S. dobi v najem primerno sobo, kamor bo iz zas. stanovanja lokalnega načelnika prenesla svoj arhiv in omogočila članom ožjega odbora redno poslovanje; novoizvoljeni odbor naj uredi prehod v aktivno delovanje z delavstvom in naj na svoji prvi seji določi redne tedenske diskusije, na katerih se naj razpravlja: 1.) poročila o delovanju zaupnikov; 2.) pritožbe delavcev o nedostatkih v podjetju in 3.) poročila o vsem, kaj se je v tem ali drugem oziru ukrenilo in kaj ne in eventuelno, zakaj se je naredilo tako in ne drugače. Vse te obljube se pa niso izpolnile. Obratno se me je prav kmalu razrešilo naloge, ki sem si jo bil nadel zase in za II. R. S.

Napravil se je kompromis med bernotovci in dekalisti. Ker so se pa menda zbali, so po sklepu kompromisne liste potvorili moje ime. Čeprav sem listo lastnoročno podpisal, je v tiskarno prišlo ime Franc in ne Ivan. Po sestavi je prejel isto v roke lokalni načelnik. V tiskarno pa je listo nesel predsednik Bernotove stranke v Trbovljah. In Franc in Ivan sta bila nedolžna nad tem, da je prišlo na letak ime Franca mesto Ivana. Zagrizeni strankarji so pa šli še dalje in so poleg skupne liste vložili še posebno listo brez dekalistov. Na ime Franc sem pri volitvah dobil 45, na ime Ivan pa okrog 140 glasov. Volilna komisija, v kateri je bil tudi lokalni načelnik Ivan Krušič, je vse glasove, ki so bili oddani na ime Franc in Ivan razveljavila vkljub temu, da ni v Trbovljah drugega delavca, ki bi nosil mojemu enak priimek.

Sklepi zadnjega občnega zbora so propadli največ zato, ker se je delalo po Krušičevih nasvetih. Ob tej priliki naj omenim, da ni prav, ako zaupnik trdi, češ: »mi bomo maso vodili in ne masa nas«. Zaupnik ima samo nalogo, da vrši kar masa določa. Sicer pa masa sploh noče biti več odgovorna za sklepe, ki so storjeni za njenim hrbtom.

Na prihodnjem občnem zboru naj se sklene, zaščititi po potrebi delavske zaupnike, naj se sklene delati vedno v sporazumu z delavci, naj se pisarno II. R. S. preseli iz stanovanja lokalnega načelnika v popolnoma vsem pristopen kraj.

Ne vem, ako je preveč navdušen za delavske interese mož, ki ni naročen na delavske, pač pa na meščanske liste, in ki ni navdušen za to, da bi pisarna II. R. S. šla ven iz prostorov TPD.

V POZI DIKTATORJA.

Trbovlje, dne 8. julija 1928.

Na konferenci pod predsedstvom lokalnega načelnika s. Zupančiča, katera se je vršila dne 7. julija 1928 v Delavskem domu z dnevnim redom: 1. Razprava o brezposelnem fondu II. Rud. skupine in 2. Sprejetje novega pravilnika. Med govorom s. Štruca (bernotovec) poseže vmes Krušič in to tako surovo, da ga je eden od navzočih delegatov moral opozoriti, da sedaj nima on besede in da je zato predsedstvo tukaj, da priglašenim daje besedo. Krušič s svojim surovim, brutalnim in diktatorskim nastopom prevpije vse navzoče delegate in izjavi sledeče: **Tukaj imam jaz** (Krušič) **besedo in noben drug, komur to ni prav, pa naj gre ven.** Ta brutalni in diktatorski nastop Krušiča je razburil vse delegate, ker kaj takega se niso nadejali. Ta jugoslovanski Musolini bode kmalu prekosil italijanskega. Kadar mu kateri sodrug pride do živega in mu zaluči resnico v obraz, da ne zna in ne more več na to odgovarjati, ker je fakt tak — to se pravi, da razgali izdajalsko vlogo socialpatriotov — takrat se ta človek tako razburi in bi tudi takoj posnemal Punišo Račiča, če bi mu bila dana možnost. Tako je Krušič že večkrat nastopal, zakar ga je trboveljski proletariat že neštetokrat obsodil, zato tudi ni delavstvo šlo v strokovne organizacije. Delavstvo Trbovelj pravi že dolgo to-le: V strokovne organizacije, kjer diktirajo Krušiči, Kristani, Arhi, Urankarji ne gremo, k socialpatritom ne gremo, patriote-diktatorje ne bomo podpirali. Ni torej čudno, če strokovna organizacija v Trbovljah nima članstva — kdo je tukaj krivec, to bo lahko povedal trboveljski rudar, in delavstvo ve, kdo je razbijač in kdo je združitelj.

Dokler boste v Delavskem domu tako nastopali, toliko časa se vas bo vse delavstvo izogibalo in od vas bežalo. Najostrejše obsojamo take diktatorske in surove nastope kakor je zgoraj navedeno. Rudarji pa naj razmislijo o svojem položaju, vendar prej ali slej bomo morali spoznati, da je rešitev od nesramnega izkoriščanja od strani TPD, njenih podrepnikov in priganjačev — delo nas rudarjev samih. Spoznati moramo, da le potem močne razredne strokovne organizacije, v kateri bodo odločali rudarji sami, a ne Krušiči, Arhi et comp., si lahko priborimo več pravic. Delu čast in oblast!

Dekajist.

OBČINA LOKE PRI ZIDANEM MOSTU.

Moram priznati, da je zadnji pisec v »Enotnosti« popolnoma jasno povedal vnaprej, kaj se sedaj pri nas dogaja. Samostojni demokrati bi namreč radi na vsak način skuhali kompromis z nami delavci — ženini so že tu — teh besed se razveseli marsikatero dekle in razne misli ji rojijo po glavi. — Tudi nam dajo te besede za misliti — toda ne mnogo, take vrste ženine poznamo namreč že preveč dobro. Zavedamo se pa tudi tega, da je dolžnost vsakega zavednega delavca, da se kapitalizmu in vsem njegovim direktnim in indirektnim pomagačem in mazačem odreče. Vemo, da se moramo boriti na celi črti, v tovarni, v občini, oblastnih skupščinah in parlamentu, v umetnosti in književnosti.

Gotovi naši voditelji so preveč zavedni in razumni, da bi se sploh spuščali v kakšna pogajanja z meščanskimi strankami. Delavci, mali kmetje in obrtniki, zavedajte se, da je rešitev v nas samih. Računajmo samo na sebe. Samostojni demokratje se nam sedaj, ko gre za glasove, približujejo in pravijo, samo da klerikalce vržemo — seveda in da zajašete vi! Eni in drugi, SDS kot SLS, ste morilci (Fakin, Vulč, Zaloška cesta) in zatiralci delavskega razreda, zato mi kot proletarski razred v zvezi z malimi kmeti, nočemo vašega gospodarstva niti kompromisarenja za volilne kroglice. V volitve za občino Loke mi delavci in kmetje gremo v boj samostojno pod firmo Delavsko-Kmečkega Republikanskega Bloka. Delu čast in oblast!

Proletarec.

TRBOVLJE. Sodrug urednik, odstopi nam malo prostora, da v del. listu »Enotnost« napišemo par stavkov o položaju delavstva pri TPD. Nikar ne mislite, da se nam v tej sajasti dolini rožnato godi. Najbolj prizadeti in oškodovani rudarji smo gotovo na dnevnem kopu »Neža« (Agnezu) in tudi pri drobilniku in to zato, ker največ praznujemo in torej tudi najmanj zaslužimo (posebno pri drobilniku) 42 Din 50 para s premijo vred. V akordu pri nalaganju gramoza zaslužijo rudarji 40 do 70 Din, redki so slučaji čez 70 Din, a vendar so najbolj prizadeti vsi delavci, ki imajo gosposko plačo (hernšiht). Če se drobilnik potre, to ni delavec kriv, a vendar se ga pusti brez vsake odškodnine praznovati, v slučaju najmanjšega popravila, čeprav bi se te delavce lahko ta čas zaposlilo na drugih potrebnih delih, kot je to popreje bilo, n. pr. ureditev kanalov, čiščenje, poprava tirov, mazanje vozičkov, ali pa se jih je v rudnik poslalo. Vse to se ne dela, temveč se reče: Jutri se ne dela — se fajra, čeravno v rudniku delajo normalno. Na eni strani se čimdalje bolj priganja pri delu — borba med pazniki, kateri bo več leistov, ferdral, zdrobil gramoza itd. Ta igra gre na račun delavstva dnevnega kopa »Neža« in drobilnika. Na drugi strani pa se delavcem vsilijo nepotrebna praznovanja in delajo nadure (überschichti). Nadalje se pritožujejo delavci na vzhodnem revirju, da se delavca, ko pride v službo, enostavno pošlje domov s pripombo, da naj pride na drugo tretjino, brez da bi se ga pravočasno obvestilo, to je en dan preje. Nad takim postopanjem je delavstvo ogorčeno in protestira. Čeravno smo že v predzadnji številki »Enotnosti« opozorili predpostavljene na to, se še kar naprej igrajo z rudarji; kaj takega se včasih ni dogajalo. Ponovno opozarjamo predpostavljene na to, da se s takimi sistemi neha. — **Prizadeti rudarji.**

PISMO IZ FRANCIJE.

Lievin, koncem junija.

Prosim Te, dovoli mi nekoliko prostora v »Enotnosti«, da tudi jaz nekoliko opišem naš položaj in naše razmere. Štiri leta je minilo, odkar smo odšli iz blažene Jugoslavije kot proletarci, izkoriščani od TPD. Kar nas je vrgla na cesto in odvzela kruh nam in našim družinam, vsi, kar nas je bojkotiral kapital, da nismo mogli dobiti dela, smo morali zapustiti doline sužnjev, Hrastnik, Trbovlje, Zagorje in dr. Po dolgem času smo se zopet znašli z našimi sodrugi iz Jugoslavije. A na žalost moram povedati, da niso ostali vsi sodrugi resnični proletarski borci, temveč izdajatelji naše svete stvari in zaščitniki kapitalizma. Tu v tujini so se oprijeli raznih meščanskih strank, kakor radikalov, demokratov in klerikalcev. Tu nas je mnogo rojakov — Slovencev; nekaj je tudi organiziranih pri socialistih in komunistih, a le malo je res razredno zavednih.

Tu obstojata dve podporni zadrugi. Ena je socialistična, druga pa klerikalna (društvo sv. Barbare), ki Slovence zastruplja. Pri tej zadrugi se najbolj odlikuje gospod Tuhtar Vinko. Pokazal se je sedaj, ko so imeli občni zbor. Hočem ga nekoliko podrobneje opisati.

Pred občnim zborom je imel odbor svoje seje. V tem odboru je tudi nekaj članov, ki imajo v sebi vsaj nekoliko poštenosti. Ti so razkrinkali korupcijo in nered okoli — blagajne. Ko so krivcu, predsedniku Tuhtarju, dokazali njegovo krivdo, je začel kričati, kakor da je vsegamogočen. Nato so se vsi celo stepli, a pred občnim zborom so vsi člani napisali proti krivcem neko pismo in se podpisali. Pismo je bilo podpisano, a ko je Tuhtar zanj zvedel, je celo stvar prijavil frančiškanskemu župniku. Frančiškanski župnik je naročil hišniku, naj gresta po njiju, češ da sta komunista, da nista katoličana in ne člana sv. Barbare in jo še razbijata. Hišnik v uniformi jima je pretil, da če se občnega zbora udeležita, »če le stopita v dvorano«, izgubita službo. Ko sta pa dokazala, da sta društvena člana in še celo odbornika, se je stvar nekolik. polegla, a Tuhtar le ni odnehal in jih denunciral pri poslaništvu v Parizu, rekoč da so tisti, ki so pismo podpisali, komunisti.

Nato se je dne 24. junija 1928 vršil občni zbor pod nadzorstvom uniformiranega hišnika in vladnega zastopnika, torej po popolni vojaški disciplini. Nihče ni smel govoriti brez dovoljenja. Zatorej vas vprašam sodrugi: »Ali še niste spregledali, da sami povzročujete in izvajate teror nad seboj? Ali res nečete svobode govora in tiska?« Čas je že, da odprete oči, da razpihate megle okoli sebe in iztrebite pijavke iz naših vrst! Le tako je mogoče, da se organizirate v strokovne in politične organizacije, **le tako je mogoče voditi boj za delavske interese, ne verske in narodne, ki so le navidezni, v resnici pa kapitalistični.**

To je organizacija C. G. F. U. Ne pustite se več begati in strašiti! Poglejte sodruge Madžare. Kako se hrabro borijo za svoje pravice. Še vedno pokladajo težke žrtve za žrtve reakcije, a mi Slovenci smo šleve, mrtvilo. Poznamo le osebni boj za svoje interese, ne poznamo pa **skupnega,** proletarskega boja.

Dalje sporočam, da se letos poda nekaj tukajšnjih Slovencev na obisk v Jugoslavijo. Ti so iz društva sv. Barbare. Sprejmite jih prijazno sodrugi, in jim dopovejte, na kateri poti so in kam gredo!

Delu čast in oblast!

Opazovalec.

Sodrug Janez Vodenšek.

Dne 3. julija t. l. se je poslovil od nas naš dober sodrug in borec proletarske ideje s. Janez Vodenšek. Kakor večina proletarcev konča svoje življenje prerano, tako je tudi ta naš nepozabni sodrug preminul po več kot dveletnem bolehanju na proletarski bolezni jetiki, katera nima usmiljenja in tudi ni prizanesla življenju s. Vodenška in ga nam vzela v starosti komaj 29 let.

Bil je agilen sodrug, žrtvoval je vse za proletarske interese. Kar so strokovne organizacije odklonile (meščanske in patriotske), je on s svojim požrtvovalnim in neumornim delom izvršil. Njegovo delo je rodilo uspeh, ko je bil Šurnik v nevarnosti. Njegovo požrtvovalno delo vdano ideji za osvoboditev delavcev in kmetov naj služi in bo služilo za vzgled vsem mladim generacijam, zlasti pa nam proletarcem.

Nepozabni sodrug Vodenšek nam je še na mrtvaški postelji govoril in dajal nasvete za boj proti kapitalizmu in bodril k vztrajnemu požrtvovalnemu delu za proletariat. Govoril si nam, dragi sodrug, kako težko ti je pri srcu, da nas moraš zapustiti, da ne moreš več delati in se udejstvovati v vrstah revolucionarnega proletarskega gibanja.

Najlepše se oddolžimo s. Vodenšku, da gremo po poti, ki nam jo je on začrtal in nadaljujemo njegovo delo. Dragi sodrug, veliko si pretrpel pod kapitalističnim režimom — bil si izkoriščan in teptan, a do zadnje ure si ostal zvest naši proletarski ideji, bil si revolucionarni proletarec. Zatorej ti kličemo! Nikdar te ne pozabimo s. Vodenšek! — *Rudarski proletariat se s tužnim srcem poslavlja od tebe in kliče: Slava sodrugu Vodenšku!*

5. AVGUSTA V KAMNIK!

Ker je izbruhnila v tovarni »Titan« v Kamniku stavka kovinarjev, smo preložili razvitje društvenega prapora z istim sporedom, kot že naznanjeno, na **5. avgusta 1928.**

»Solidarnost.«

SODRUŽNA ZAHVALA.

Sprejel sem 300 Din, ki so mi jih zavedni delavci te dni poslali kot podporo, ker me buržuazija preganja.

Ivan Janc, Trbovlje.

KAJ SE NAM OBETA!

General Švinton, ki je izumil bojno orožje »tank«, je v mesecu februarju t. l. predaval v Londonu o vojnih grozotah. Med drugim je povedal tudi to-le:

»Kljub vsem konferencam in konvencijam se bodo v bodoči vojni uporabljali strupeni plini kot najizdatnejše bojno sredstvo. V tej bodoči vojni se nobena država ne bo držala pogodb in sovražnosti se bodo pričele brez vsakršne napovedi. Svetovna vojna iz l. 1914 bi bila morala biti poslednja, pa ni dosegla stavljeni si cilj. Dandanes se nahajamo bolj kot kedaj od svetovnega miru.«

»Bodoča velika vojna se ne bo bila med vojaškimi armadami, marveč med ljudstvi; zato bo vojna bolj krvava in strašna za nevojaško prebivalstvo kot za vojaštvo samo. Ne bo usmiljenja ne za žene ne za otroke. V bodoči vojni se bo uporabljalo smrtonosne bakterije (glive) in letala brez letalcev bodo sejala kugo in take kemične sestavine, ki bodo uničevala poljske pridelke. Na fronti se bo vršil boj s »tanki«, ki bodo sejali smrt s strupenimi plini in svinčenkami.«

Kakor se vidi, nam obeta kapitalizem neb